

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
INSTYTUT PEDAGOGIKI, KUJAWSKA SZKOŁA WYŻSZA WE WŁOCŁAWKU
(POLSKA)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
SPOŁECZNYCH I HUMANISTYCZNYCH AKADEMIA KUJAWSKO-POMORSKA W BYDGOSZCZY
(POLSKA)
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VI Міжнародної конференції

16 листопада 2023 року

***м. Київ
КНУБА***

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 16 від 22 грудня 2023 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VI Міжнародної конференції (16 листопада 2023 року). – Київ: ЦП «Компринт», 2024. – 562 с.

ISBN 978-617-8171-03-2

У матеріалах VI Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

ISBN 978-617-8171-03-2

© КНУБА, 2024

використанні цього методу прийоми пошуку інформації, синтезу думок, визначення кола ідей, діалогу та ін.

Отже, інтерактивні методи повинні використовуватись у сучасному навчальному процесі, оскільки сприяють формуванню власного світобачення, розвивають вміння пояснювати, вмотивовувати, аргументувати свою точку зору.

Список використаних джерел

1. Інтерактивні техніки навчання як засіб розвитку творчого потенціалу учнів / С. Г. Крамаренко // Відкритий урок. – 2002. – № 5-6. – С. 7-11.

2. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Науково-методичний посібник / О.І.Пометун, Л.В.Пироженко. За ред. О.І. Пометун. – К.: Видавництво «А.С.К.», 2004. – 192с.

3. Щербина В.І., Волкова О.В., Романенко О.В. Інтерактивні технології на уроках української мови та літератури / В.І. Щербина, О.В. Волкова, О.В. Романенко. Х. : Вид. група «Основа», 2005. 96 с.

УДК 796.01/03

Іваннікова Ганна Василівна,

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри фізичного виховання і спорту

Київського національного університету будівництва та архітектури

РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ СПОРТСМЕНА

Розвиток особистості відбувається протягом усього життя і має на увазі послідовні та поступальні зміни, що відбуваються у свідомості та поведінці людини. Так як особистість - це категорія соціальна, то основними факторами її розвитку будуть умови довкілля та діяльність, до якої включена людина. У процесі участі у діяльності відбувається формування окремих (або цілого

комплексу) рис характеру як професійно необхідних. Пріоритетним напрямом у розвитку особистості сьогодні є концепція формування здорового способу життя, оскільки тільки здорова фізично і психічно особистість здатна ефективно існувати у світі. Здоров'я є основною умовою та запорукою повноцінного та щасливого життя. Участь у спортивних заходах сприяє прищепленню цінностей здорового життя.

Недооцінювання ролі особистісного фактору в системі підготовки спортсменів, відсутність індивідуального підходу до кожного спортсмена, є причиною низької успішності та проблем, що виникають. Психологічний супровід спортсмена спрямований на гармонійний розвиток особистості спортсменів у вибраному виді спорту, зменшення помилкових дій для формування рухових програм [7].

Спорт як із видів діяльності виступає потужним засобом соціального становлення особистості, активного вдосконалення індивідуальних, особистісних якостей, і навіть рухової сфери. У результаті оволодіння спортивною діяльністю відбувається як фізичне вдосконалення, й утворюється своєрідна психологічна основа дій, у якій виражається воля людини, її здатність регулювати свій стан, мотивація і потреби. Завдяки напруженим умовам змагань гартується характер, розвиваються рішучість та ініціативність, здатність здійснювати вчинки без тривалого роздуму та коливань [5]. Успішний спортсмен - це спортсмен, який має необхідну техніко-тактичну підготовку і, що дуже важливо, має необхідний рівень психологічної підготовленості, яка є провідним фактором у досягненні перемоги. Неоціненну допомогу при цьому надає психологічний супровід спортсмена, що становить органічну частину його загальної психологічної підготовки та орієнтоване на знаходження та використання психологічних ресурсів зростання спортивних результатів [6].

Більшість дослідників вважають, що з реалізації психологічного супроводу спортивною діяльністю досить організувати допомогу спортсменам у регуляції їх передзмагального емоційного стану. У той же час така

психологічна допомога має характер короткострокового втручання, яке не дає стійкого результату. Важливо систематично та цілеспрямовано проводити роботу з розвитку у спортсменів необхідних особистісних якостей, які створять основу, резерв для проходження можливих труднощів у змаганні, та за необхідності допоможуть самостійно скоригувати негативний стан перед змаганнями та досягти необхідного рівня психологічної готовності. Вплив лише на емоційний ресурс має бути екстреною допомогою [5].

Психологічний супровід – це сукупність заходів для підвищення ефективності всіх видів підготовки спортсмена та, насамперед, забезпечення психічної готовності до виступу, створення передумов до тривалої спортивної кар'єри та стабільної демонстрації високих результатів. Тільки глибокий аналіз особливостей спортивного тренування та механізмів впливу на психіку, вибір адекватних форм та засобів підготовки, взаємодія всіх учасників тренувального процесу дозволить максимально повно реалізувати потенціал спортсмена та зберегти високий рівень змагальних досягнень [2].

Система психологічного супроводу спортсменів повинна включати в себе: психопрофілактику (спрямовану на запобігання психологічної дезадаптації); психокорекцію (усунення негативних тенденцій в психологічній адаптації спортсменів) [1].

У вузькому розумінні психологічне забезпечення та супровід підготовки спортсменів – це цілеспрямована діяльність спортивного психолога (або відповідна діяльність тренера) зорієнтована на вирішення завдань психологічної підготовки, психологічної реабілітації, а також управління поведінкою та психологічним станом спортсменів в різних умовах тренувальної та змагальної діяльності [3].

Отже, психологічний супровід - системна діяльність психолога спрямована на створення комплексної системи клініко-психологічних, психолого-консультативних і психотерапевтичних умов, що сприяють розвитку знань, умінь і навичок, успішній адаптації, реабілітації, особистісному становленню, нормалізації стосунків з метою успішної

інтеграції та самореалізації особистості. В якості основних характеристик психологічного супроводу виступають його процесуальність, пролонгованість, недирективність, зануреність у реальне повсякденне життя людини, особливі відносини між учасниками цього процесу [8].

Психологічний супровід являє собою цілісну систему, і як будь-яка система, складається з елементів (або компонентів), які одночасно є інваріантними етапами. У супроводі, як у процесі, що розгортається в часі, можна виділити три основних компоненти: діагностика (відстеження), що служить основою для постановки цілей; відбір і застосування методичних засобів; аналіз проміжних і кінцевих результатів, що дає можливість коректувати хід роботи [3].

Психологічний супровід спортивної діяльності у розвитку особистості - це система загальних і приватних технологій психологічної допомоги спортсмену, а також особливостей їх застосування на кожному з етапів спортивної кар'єри, починаючи від початку спортивної спеціалізації і закінчуючи відходом з спорту і переходом до іншої кар'єри [4].

Побудова такої системи, повинно враховувати, з одного боку, психологічні закономірності спортивної кар'єри, а з іншою - весь досвід практичної психолого-педагогічної роботи зі спортсменами, напрацьовані тут прийоми і технології. Психологічні закономірності початку спортивної кар'єри повинні стати відправною точкою в постановці цілей і конкретизації задач психологічного супроводу спортивної кар'єри, у визначенні основних напрямів психологічної допомоги спортсмену [8].

Підготовка кваліфікованих спортсменів у сучасних умовах є достатньо складним та багатоплановим процесом, потребує відповідної організації, застосування новітніх методів та технологій, науково-методичного забезпечення та такого компонента як психологічний супровід спортивної діяльності. Необхідність психологічного забезпечення та супроводу зумовлена значною кількістю різнобічних психологічних проблем, що

виникають в ході не тільки змагань, але і в тренувальному процесі, та проблем пов'язаних з різними аспектами підготовки спортсменів.

Список використаних джерел

1. Гогунів Є.М. Психологія фізичного виховання і спорту. Київ, Академія, 2000. - 288 с.
2. Височіна Н.Л. Психологічне забезпечення у системі підготовки спортсменів в олімпійському спорті. Київ: «Центр учбової літератури»; 2017. - 384 с.
3. Гринь О.Р. Психологічне забезпечення та супровід підготовки кваліфікованих спортсменів: навч. посіб. Київ, Олімпійська література; 2015. - 184 с.
4. Келлер В.С. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів / Келлер В.С., Платонов В.М., Українська спортивна Асоціація, 1992. - 269 с.
5. Платонов В.М., Булатова М.М. Фізична підготовка спортсмена. К., Олімпійська література, 1995. 320с.
6. Платонов В.Н. Система підготовки спортсменів в олімпійському спорті. Общая теория и ее практические приложения : учебник [для тренеров] : в 2 кн. Киев, 2015. - 680 с.
7. Олійник Н.А., Войтенко С.М. Психологічні особливості спортивної діяльності: Монографія. – Вінниця: ВНАУ, 2020. – 240 с.
8. Шамич О.М., Сердюк Л.З., Іваннікова Г.В. Фізична культура і спорт як основа здоров'я і благополуччя особистості. – К.: КНУБА, Талком, 2023. – 130 с.

<i>Демидова Олена Олександрівна, Шатрова Інна Анатоліївна, Яцемирська Анна Ігорівна</i>	
АДАПТИВНЕ БУДІВНИЦТВО, ЙОГО ОПТИМІЗАЦІЯ	81
<i>Деніжна Світлана Олександрівна</i>	
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	84
<i>Заушнікова Марина Юріївна Єгорова Анастасія Сергіївна</i>	
ПОНЯТТЯ КРИЗА ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	89
<i>Зінченко Оксана Вікторівна, Паламарчук Артем Дмитрович</i>	
МОВЛЕННЄВА КУЛЬТУРА ФАХІВЦІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ	93
<i>Зінченко Оксана Вікторівна, Шевченко Світлана Василівна</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	97
<i>Іваннікова Ганна Василівна</i>	
РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ СПОРТСМЕНА	99
<i>Іваннікова Ганна Василівна, Напісочний Ярослав Вікторович</i>	
ЗАСОБИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФУТБОЛІСТІВ У РІЧНОМУ ЦИКЛІ	104
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Бондарук Богдан Юрійович</i>	
СПЕЦИФІКА КОЖНОГО ЕТАПУ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ	106
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Дикса Олександр Володимирович</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОДІАГНОСТИЧНОГО ВИВЧЕННЯ САМОРОЗВИТКУ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ РЕФЛЕКСІЇ ФАХІВЦІВ	108
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Єрмоленко Руслан Миколайович</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ РОЗУМОВОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ СТУДЕНТА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	111
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Кондратюк Вікторія Миколаївна</i>	
РЕФЛЕКСІЯ ЯК МЕХАНІЗМ САМОРОЗВИТКУ	115
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Лисицький Віталій Сергійович</i>	
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА – ГОЛОВНИЙ ФАКТОР ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ ...	119

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VI Міжнародної конференції

(Київ, 16 листопада 2023 року)

Підписано до друку 04.01.2024 р.

Видавець ФОП Ямчинський О.В.

03150, Київ, вул. Васильківська, 32

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 6554 від 26.12.2018 р.

Формат 60×84/16. Наклад 100 пр. Ум. друк. арк. 36,8. Зам. № 05-8.

Виготовлювач ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ»

03150, Київ, вул. Васильківська, 32

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 4131 від 04.08.2011 р.